

דְּדִינָא קְשִׁיא, כְּמָה דְּאִתְמַר לְרַחוּץ עַל הַיָּאוֹר. עַל הַיָּאוֹר
 דְּיִיקָא, וְלֹא עַל הַיָּם. וְאִי תִימָא, הָא כְּתִיב (שְׁמוֹת יז) וּמִטָּף
 אֲשֶׁר הִכִּיתָ בּוֹ אֶת הַיָּאוֹר. וּמִשָּׁה לֹא הִכָּה אֶלָּא בֵּימָּ,
 וְקַרְיֵיהּ קָרָא יָאוֹר. אֶלָּא יָאוֹר הוּא דְּמַחָא אַהֲרֹן עַל יְדָא
 דְּמִשָּׁה, וְשׁוּיֵיהּ קָרָא דְּאִיהּ עֶבֶד.

כְּהֵא יִגְוֹנָא (שְׁמוֹת ז) וְיִמְלָא שְׁבַעַת יָמִים אַחֲרֵי הַכּוֹת יִי
 אֶת הַיָּאוֹר, וְאַהֲרֹן הִכָּה, אֶלָּא (ס"א דְּעַל דָּא) עַד
 דְּאִתָּא מִסְטָרָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, קַרְיֵיהּ קָרָא הַכּוֹת יִי,
 לְבַתֵּר קַרְיֵיהּ בְּשִׁמָּא דְּמִשָּׁה. וְנַעֲרוּתֵיהּ הוֹלְכוֹת, אֵינּוֹן
 שְׂאָר מִשְׂרִיין דְּאִתְיִין מִסְטָרָא דָּא.

(שְׁמוֹת ב) וְתַפְתַּח וְתִרְאֶהוּ אֶת הַיֶּלֶד. וְתִרְאֶהוּ, וְתִרְאֶה מִבְּעֵי
 לֵיהּ, מֵאִי וְתִרְאֶהוּ. וְהָא אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן לִית לָךְ
 מְלָה בְּאוּרֵייתָא, אוֹ אֶת חֵד בְּאוּרֵייתָא, דְּלֹא אֵית בֵּיהּ
 רְזִין יְקִירִין וְעֵלְאִין. אֶלָּא הֵכִי אוּלְיָפְנָא, רְשִׁימָא דְּמִלְכָּא
 וּמִטְרוֹנִיתָא אֲשֶׁתְּכַחַת בֵּיהּ, וְאֵינּוֹן רְשִׁימָא דְּוָאוֹ ה"א,
 מִיד וְתַחְמוֹל עָלְיוּ וְגו'. עַד כָּאן לְעֵילָא. מְכָאן וְלַהֲלָאָה
 לְתַתָּא, בַּר הָאִי קָרָא, דְּכְתִיב וְתַתְּצַב אַחֲוֹתוֹ מִרְחוֹק.
 אַחֲוֹתוֹ דְּמָאן. אַחֲוֹתוֹ דְּהָאִי אִיהּ, דְּקָרָא לְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל
 אַחֲוֹתִי, כְּמָה דְּאִתְּ אָמַר (שִׁיר הַשִּׁירִים ה) פֶּתַחִי לִי אַחֲוֹתִי.
 מִרְחוֹק: כְּמָה דְּאִתְּ אָמַר, (יִרְמִיָּה לֵא) מִרְחוֹק יִי נִרְאָה לִי.
 מֵאִי מִשְׁמַע. מִשְׁמַע דְּאֵינּוֹן זַכָּאִין, עַד דְּלֹא נַחְתּוּ

לְעֵלְמָא, אֲשֶׁת־מוֹדֵעַן אֵינּוֹן לְעֵילָא לְגַבֵּי כְּלָא, וְכָל שְׁכָן
 מִשָּׁה. וּמִשְׁמַע דְּנִשְׁמַתְהוֹן דְּצַדִּיקֵי־יֵא, אֲתִמְשֵׁךְ מֵאֲתָר
 עֲלָאָה, כְּמָה דְּאוּקִימְנָא. וְרוּזָא דְּמִלָּה אוֹלִיפְנָא, דְּמִשְׁמַע
 דְּאָב וְאִם אֵית לְנִשְׁמַתָּא, כְּמָה דְּאֵית אָב וְאִם לְגוּפָא,
 בְּאַרְעָא. וּמִשְׁמַע דְּבְכָל סְטָרִין, בֵּין לְעֵילָא, בֵּין לְתַתָּא,
 מְדַכָּר וְנוֹקְבָא כְּלָא אֲתֵיָא וְאֲשֶׁת־כַּח. וְהָא אוּקְמוּהָ רוּזָא
 דְּכַתִּיב, (בראשית א) תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה. הָאָרֶץ, דָּא
 כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. נֶפֶשׁ חַיָּה, נֶפֶשׂא דְּאָדָם קַדְמָאָה עֲלָאָה,
 כְּמָה דְּאֲתִמֵּר. אֲתָא רַבֵּי אַבְא וּנְשָׁקִיָּה, אָמַר וְדַאי שְׁפִיר
 קָא אֲמַרְת, וְהֲכָא הוּא כְּלָא.

זְכָאָה חוֹלְקִיָּה דְּמִשָּׁה נְבִיאָה מְהִימְנָא, עַל כָּל שְׂאָר
 נְבִיאֵי עֵלְמָא. בְּגִין כֵּן, לָא אֲשֶׁת־דֵּל בֵּיה פֶּד
 אֲסִתְלָק מֵעֵלְמָא, בַּר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּאֲעֲלִיָּה
 לְפָרַגוּדִיָּה. וְעַל דָּא סָלִיק מִשָּׁה בְּנְבוּאָה עֲלָאָה, וּבְדַרְגִּין
 יְקִירִין, מִכָּל נְבִיאֵי עֵלְמָא, וְשְׂאָר נְבִיאֵי חֲמָאן בְּתַר
 כּוֹתְלִין סְגִיאִין.

(זכריה א) וַיֵּרְאֵנִי אֶת יְהוֹשֻׁעַ הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל, מֵאֵי קָא חֲמָא,
 דְּהוּא קָאִים קָמִי מְלֹאכָא, וּמִתְלַבֵּשׁ בְּלְבוּשֵׁין
 מְלוּכְלָכִין, עַד דְּכְרוּזָא נְפִיק, וְאָמַר הָסִירוּ הַבְּגָדִים
 הַצּוּאִים מֵעַלְיֹו. אָמַר רַבֵּי יִצְחָק, כְּתִיב הֲכָא וְעוֹמֵד לְפָנַי
 הַמְּלֹאךְ, מֵאֵי לְפָנַי הַמְּלֹאךְ. דְּהוּא דָּאִין דִּינּוּי, הֵהוּא

רעיא מהימנא
 עיצית פקודא דא איהו
 לאדפרא כל פקודי
 אורייתא בגינה פמה דאת
 אמר וראיתם אתו וזכרתם
 את כל מעות יי ועשיתם
 אתם דא איהו סימנא
 דמלפא לאדפרא ולמעבדא.
פתיב (שמות כח) ועשית עיין
 זהב, והא אוקימנא
 רזא דעיין לאתעטרא ביה
 כהנא רבא. ודא איהו עיין,
 לאסתפלא ביה עינין,
 דאיהו סימן דעלמא עלאה,
 דאתעטר ביה כהנא רבא.
 ובגין כד אסתפלונתא דיליה
 מכפרא על עזות
 פנים, דלא קיימא לקמיה,
 אלא פנים דקשוט, רזא דכל
 אינון פנים עלאין, דאינון
 פנים דקשוט, פנים דאמת.
 דכלילין באמת דיסקב.
 עיצית איהו נוקבא, רזא
 דעלמא תתאה.
 אסתפלונתא לאדפרא. עיין

דְּכַתִּיב בֵּיהּ, (קהלת ה) וְאֵל
 תֹּאמֶר לְפָנַי הַמִּלֶּאכֶּה כִּי
 שָׁגָגָה הִיא. מֵאִי קָא מְשַׁמַּע
 לָן. דְּכָל בַּר נָשׁ דְּלֹא זָכִי
 בְּהַאי עֲלָמָא, לְאֵתְעֻטְפָא
 בְּעֻטּוּפָא דְּמִצּוּהַ,
 וּלְאֵתְלַבְּשָׁא בְּלְבוּשָׁא
 דְּמִצּוּהַ. כַּד עֵיִל בְּהֵהוּא
 עֲלָמָא, קָאִים בְּלְבוּשָׁא
 טְנוּפָא, דְּלֹא אֶצְטְרִיךְ,
 וְקָאִים בְּדִינָא עֲלֵיהּ.
 תֵּא חֲזִי, פֶּמָה לְבוּשִׁין
 מְזַדְּמִינִן בְּהֵהוּא
 עֲלָמָא, וְהֵהוּא בַר נָשׁ דְּלֹא
 זָכִי בְּהַאי עֲלָמָא בְּלְבוּשִׁין
 דְּמִצּוּהַ, כַּד עֵיִל לְהֵהוּא
 עֲלָמָא, מְלַבְּשִׁין לֵיהּ בְּחַד
 לְבוּשָׁא דְּאִשְׁתְּמוּדַע לְגַבֵּי
 מְאָרִיִּהוּן דְּגִיִּהֶנּוּם, וְהֵהוּא
 לְבוּשָׁא, וְוִי לְמֵאן דְּאֵתְלַבְּשׁ
 בֵּיהּ. דְּהֵא פֶּמָה (דף קע"ה ע"א)

דְּבַר, צִיּוֹת נֹקְבָא, וְדָא
 לְכָל בַּר נֶשׁ. צִיּוֹן לְכַתְּנָא.
 וְתַנְיִנּוּ, אָסוּר לְאִסְתַּכְּלָא
 בְּשִׁכְנֵינְתָא, בְּנִין
 כְּדָא אֵית תַּכְלָא, בְּנִין
 דְּתַכְלַת, אִיהוּ פְּרַסְיָא
 לְבֵית דְּוֹד, וְתַקוּנָא דִּילֵיהּ.
 וְדָא אִיהוּ דְּחָלָא מִן קַדָּם יְיָ
 לְדַחְלָא מִהֵוּא אַתְר. וְעַל
 דָּא וּרְאִיתֶם אוֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם
 אֶת כָּל מַצּוֹת יְיָ, וְדָא
 פְּרַסְיָא דְּדִינִין בְּהַ דִּינֵי
 נְפִשׁוֹת, כְּמָה דְּאוּקְמוּהָ,
 דְּכָל גְּוֹוִינִין טְבִין לְחַלְמָא, בַּר

גְּרִדֵּינִי נְמוּסִין, זְמִינִין
 לְאַחַדָּא בֵּיהּ, וְעֵיילִי לִיהּ
 לַגִּיהֶנֶם. וּשְׁלֹמָה מֶלֶכָּא צִוּוּחַ
 וְאָמַר (קהלת ט) בְּכָל עֵת יִהְיוּ
 בְּגִדֶיךָ לְבָנִים.

תָּאנָא בְּרֹזָא דְּסַפְרָא
 דְּצַנִּיעוּתָא,

אַרְבַּע מַלְכִין נְפַקִין לְקַדְמוֹת
 אַרְבַּע. בְּהוּ תְלִיין פְּעַנְבִים
 בְּאַתְכְּלָא, צְרִירָן בְּהוּ ז'
 רְהִיטִין, סַהְדִין סַהְדוּתָא.
 וְלֹא קִימִין בְּדוּכְתִייהוּ.

תַּכְלָא, דְּאִיהוּ פְּרַסְיָא דְּסַלִיק בְּדִינָא דְּנְפִשׁוֹת.
 פְּתִיב וְנִתְנֹו עַל צִיּוֹת הַכְּנָף פְּתִיל תַּכְלַת. וְנִתְנֹו עַל הַכְּנָף לָא
 פְּתִיב, אֱלֹא וְנִתְנֹו עַל צִיּוֹת. דְּדָא אִיהוּ דְּחַפִּי עַל שְׂאֵר
 חוּטִין. וּרְאִיתֶם אוֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם, וּכְתִיב, (דְּבָרִים כה) זְכוֹר אֶת אֲשֶׁר
 עָשָׂה לְךָ עַמְלֶק. מֵאֵי טַעְמָא דָּא. אֱלֹא לְבָרָא דְּפִרִיין גְּדָרָא,
 וּנְשֻׁכִּיה פְּלָבָא. כָּל זְמָנָא דְּאָבוּי בְּעֵי לְאוּכְחָא לְבָרִיהּ, הָוּה אָמַר
 הָוִי דְּכִיר כַּד נִשְׂיָד לְךָ פְּלָבָא. אוּף הָבָא וּרְאִיתֶם אוֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם,
 דְּדָא אִיהוּ אַתְר דְּסַלְקִין נְשֻׁמְתִין לְמִידָן.

כְּגִוּוּנָא דָּא, (בְּמַדְבַּר כא) וְהָיָה כָּל הַנְּשׁוּף וּרְאָה אֶתוֹ וְחָי, אִמְאֵי.
 אֱלֹא כַּד סַלִיק לְעֵינֵיו, וְחָמֵי דִּיוּקְנָא דְּהַהוּא דְּנִשְׂיָד לִיהּ,
 הָוּה דְּחִיל, וְצִלֵי קַדָּם יְיָ, וְהָוּה יָדַע דְּאִיהוּ עוֹנֵשָׂא דְּתַיְבִיא. כָּל

זמן דברא חמי רעועה דאבוי, דחיל מאבוי. אשתויב מרעועה, אשתויב מכלא. מאן גרים ליה לאשתויבא. ההוא דחמי בעינוי ההוא רעועה, ההוא רעועה גרים ליה לאשתויבא. ועל דא וראה אתו וחי, חמי רעועה דאלקי ליה, ואיהו עביד ליה לאשתויבא. אוף הקא וראיתם אותו וזכרתם, ועשיתם ודאי. ואי לאו, הא רעועה, דהאי יגרום לכון, למיהוי תבין לפולחנא דילי תדיר, וכדין ועשיתם.

ולא תתורו אחרי לבבכם, ומנע מנכון בישינ ארחין אחרנין, ודאי, לא תתורו, ולא תעבדו בישינ. ועל דא סלקא גוון תכלא. דא תכלת, דמאי לפסא הכבוד, מה פסא הכבוד, עביד לבר נש למהך לארחה דמישר, לדפאה ליה. אוף האי תכלת, עביד לבר נש למהך בארחה מישר, ודאי דכלא אית לדחלא מהאי אתר, למיהך במישר.

בתיב (ישעיה כד) מכנף הארץ ומירות שמענו צבי לצדיק ואומר רזי לי וגו'. מכנף הארץ, דא כנף דעיצית, דאיהו כנף הארץ. ומירות שמענו, אלין שאר חוטינ, דנפקין ותליין מאתר עלאה, גו אינון שבילין עלאין, דנפקין מחכמה עלאה. צבי לצדיק, דא צדיק חי העולמים, דאינון חוטינ אינון שפירו דיליה, דהא מניה נפקין, וכל חוטא כלילא בתרין סטרינ. וכד אסתכלנא, אמינא רזי לי רזי לי, דהא מגו רזא עלאה דכל מהימנותא נפקין. וכד אסתכלנא בתכלת, וחמינא רעועה לאלקאה, אתר דחילו למדחל, אמינא אוי לי, דבני נשא לא ידעי לאשגחא ולאסתכלא על מה מתענשין לשקרא, בהאי בוגדים בגדו, דהא קורין קריאת שמע בלא עיצית, וסהדין סהדותא דשקרא, ואלין אינון בוגדים דבגדו, משקרי דגרמיהו.

וּבְגָד בּוּגְדִים בְּגָדוֹ, לְבוּשָׁא דְלִהוֹן בְּלֵא צִיצִית, אֶקְרִי בְּגָד
 בּוּגְדִים. לְבוּשָׁא דְאַיִנוֹן בּוּגְדִים דְּבְגָדוֹ, דְּמִשְׁקְרִי וְסִהְרִין
 סִהְרוּתָא דְשִׁקְרָא בְּכָל יוֹמָא. וְוִי לֹזַן, וְוִי לְנַפְשִׁיהוֹן, דְּסִלְקִי
 בְּהוּא פְּרִסְיָא דְתַכְלָא לְמִידָן. וְעַלְיִהוּ פְּתִיב, (תהלים קא) דּוֹבֵר
 שְׁקָרִים לֹא יִבּוֹן לְנֶגֶד עֵינַי, הֵהוּא בְּגָד דְלִהוֹן אֲשֶׁתְּמוֹדַע לְגַבֵּי
 כָּל מְאָרִיהוֹן דְּדִינָיו. וְוִי לֹזַן, דְּלִית לֹזַן חוּלְקָא בְּעֵלְמָא דְאַתִּי.
 וְכַאֲזַיִן אִינוֹן צְדִיקְיָא, דְּמִלְבוּשִׁיהוֹן וְתַקּוּנִיהוֹן אֲשֶׁתְּמוֹדַעַן
 לְעֵילָא, לְאוֹטָבָא לֹזַן בְּהַאי עֵלְמָא וּבְעֵלְמָא דְאַתִּי. (ע"ב) (שמות מ"ג

ע"א והיה לאות וכו')

פְּקוּדָא דָּא מְצוֹת צִיצִית, כָּלִיל תְּכֵלֶת וְלִבָּן, דִּינָא
וְרַחֲמֵי בְּנוּרָא. אֲשָׁא חוּוּרָא לָא אֶכִּיל, תְּכֵלֶא
אֶכִּיל וְשָׂצִי. (דברי הימים ב ז) **וְתֹאכַל הָעוֹלָה, חוּוּר מִיִּמִּינָא,**
תְּכֵלֶת מִשְׂמָאלָא. עֲמוּדָא דְאַמְצַעִיתָא יַחֲוּד בֵּין תְּרוּיִיהוּ,
יְרוּק. וּבְגִין דָּא אוּקְמוּהָ מְאָרִי מִתְנִיתִין, מְאַיְמְתִי קוּרִין
אֶת שְׁמַע בְּשַׁחְרִית, מְשִׁפִּיר בֵּין תְּכֵלֶת לְלִבָּן. וּבְגִין דָּא
תַּקִּינוּ פְּרִשֶׁת צִיצִית לְמִקְרִי לָהּ בִּיחּוּדָא.

השלמה מההשמטות (סימן ד)

פְּתַח רַבִּי נְהוּרָאִי בְּפִרְשֶׁת צִיצִית וְדַרְשׁ, (במדבר טו) **וְעָשׂוּ**
לָהֶם צִיצִית עַל כַּנְּפֵי בְּגִדֵיהֶם לְדוֹרוֹתָם. מְאִי
שָׂנְא דְהֶכָּא וּבְשִׁבַּת לְדַרְתָּם חָסֵר, דְּכַתִּיב, (שמות לא)
לַעֲשׂוֹת אֶת הַשִּׁבַּת לְדַרְתָּם, חָסֵר.

דַּתְּנִינֶן. תִּקְנֶנוּ פֶּרֶשֶׁת צִיצִית בְּקִרְיַאת שְׁמֵעַ. וּבְדִירְתוֹ
 שֶׁל אָדָם, נִמְצָא פֶּרֶשֶׁת קִרְיַאת שְׁמֵעַ, חוּץ
 מִפֶּרֶשֶׁת צִיצִית, שְׁחָסַר מִשָּׁם. בַּמָּה נִשְׁלַם. אֲלֹא
 כִּשְׂאָדָם מִתְעַטֵּף בְּבֵיתוֹ בְּצִיצִית, וְיוֹצֵא בוֹ לְפֶתַחַו,
 הֲרִי נִשְׁלַם.

וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שָׁמַח בוֹ, וּמִלְאָךְ הַמּוֹת זֶז מִשָּׁם
 וְהֵינּוּ לְדִרְתָם, שְׁיִהְיֶה שָׁלֵם. וְיֵצֵא מִפֶּתַח
 בֵּיתוֹ בַּמְצוּה זֶז, וּמִלְאָךְ הַמִּשְׁחִית זֶז מִשָּׁם וְנִיצוּל
 הָאָדָם מִכָּל נֶזֶק. מִנָּלָן. מִמַּאי דְכָתִיב מְזוּזוֹת,
 מֵאוֹתֵיּוֹתָיו מִשְׁמֵעַ, וְזֶז מוֹ"ת. שְׁלֹא נִיתֵן לוֹ רְשׁוֹת
 לְחַבֵּל, וְזֶז מִפֶּתַחַו.

בַּשָּׁבֶת דְכָתִיב לְדִרְתָם, מַאי טַעְמָא. מִפְּנֵי שְׁכִיּוֹן
 שְׁקִידֵי דִישׁ הַיּוֹם, דִּירְתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל צְרִיכָה
 לְהִיּוֹת בְּנֵר דְלוּקָ, וְשְׁלַחַן עָרוּךְ, וּמִטָּה מְמוּצָעַת
 וּדִירְתָן מִתּוֹקְנַת פְּדִירְת חָתָן לְקַבֵּל בוֹ הַפְּלָה. וּמַאי
 נִיהוּ. שֶׁבֶת הִיא פְּלָה. וּלְעוֹלָם אֵין מִכְנִיסִין אוֹתָהּ אֲלֹא
 בְּדִירָה מִתּוֹקְנַת לְכַבּוּדָהּ, כְּפִי הָרְאוּי לָהּ. וְעַל דָּא
 כְּתִיב, לַעֲשׂוֹת אֶת הַשָּׁבֶת. וּכְתִיב, לְדִרְתָם, לְהַכְנִיס
 בָּהּ פְּלָה קְדוּשָׁה לְדִירְתָהּ וּלְהִיּוֹת בְּתוֹכָהּ.

בַּשָּׁעָה שְׁקִידֵי דִישׁ הַיּוֹם, וּכְלָה זֶז בָּאָה, וְאֵינָה מוּצָאָה
 דִּירָה מִתּוֹקְנַת, וְשׁוּלְחָן עָרוּךְ, וּבֵר דְלוּקָ. פְּלָה

זו אומרת, אין דירה זו מישראל. ביני ובין בני ישראל כתיב, אין זה מישראל, אין דירתו לקדושה. על כן צריך היכר קדושה בבית. ועל דא כתיב לדורתם, בשבת ובציצית.

אמר רבי נהוראי, אסהדנא, על מאן דנפק מתרע ביתיה בעיטופא דמצוה, ותפילין בראשו, בשעה דנפיק בין תרין תרעין, אודמנא שכינה עליה. ותרין מלאכין דקיימין עליה, חד מימינא, וחד משמאלא, וכולהון מלוין ליה עד בי כנישתא, ומברכין ליה. וחד מקטרגא דאיהו קיימא קמי פתחי דבר נש אזיל מבתריהו, ועל פרחיה אתיב ואמר אמן. (עד כאן מההשמטות)

השלמה מההשמטות (סימן ה)

ספר הבהיר

מאי טעמא אנו מטילין תכלת בציצית, ומאי טעמא שלשים ושתים. משל למה הדבר דומה למלך שהיה לו גן נאה ולו שלשים ושתים נתיבות ושם שומר עליהן, והודיעו לבדו אותן הנתיבות. אמר לו, שומרים ולך בהם בכל יום וכל זמן שתדריכם שלום לך.

מה עשה השומר, אמר, אם אני אהיה לבדי באלה

הַנְּתִיבוֹת, אִי אֶפְשָׁר לְשׁוֹמֵר אֶחָד לְקַיֵּם אֱלֹהֵי הַנְּתִיבוֹת. וְעוֹד כִּי יֹאמְרוּ הָעוֹלָם, כִּי לִי הוּא מֶלֶךְ זֶה וְשׁוֹמֵר זֶה. לְכֹךְ שָׁם שׁוֹמֵר זֶה, שׁוֹמְרִים אַחֲרֵים עַל הַנְּתִיבוֹת אֵלֶּה שֶׁהֵן שְׁלֵשִׁים וּשְׁתַּיִם נְתִיבוֹת.

וּמֵאִי טַעֲמָא דְתַכְלֵת אָמַר הַשׁוֹמֵר שְׂמָא יֹאמְרוּ הַשׁוֹמְרִים, הֲגֵן שְׁלִי הוּא. נָתַן לָהֶם סִימָן, רְאוּ הַסִּימָן לְמֶלֶךְ שֶׁהוּא שְׁלוֹ, שֶׁהֲגֵן הֵזֶה וְאֵלֶּה הַנְּתִיבוֹת הוּא תְקָנָם, וְאֵינָם שְׁלִי וְהֵנָּה חוֹתְמוֹ.

מִשָּׁל לְמָה הַדְּבַר דּוֹמָה לְמֶלֶךְ וּבְתוֹ שֶׁהֵיוּ לָהֶם עֲבָדִים, בְּקִשׁוֹ לֵילֶךְ מֶרְחוֹק, פִּחְדוֹ מִן אֵימַת הַמֶּלֶךְ. נָתַן לָהֶם הַמֶּלֶךְ סִימָנוֹ. פִּחְדוֹ מִן הַבַּת וּנְתַנָּה לָהֶם סִימָן. אָמְרוּ, מֵעַתָּה בְּשָׁנֵי סִימָנִין אֱלֹהֵי (תְּהִלִּים קכ"א) יִי יִשְׁמְרֶךָ מִכָּל רָע, יִשְׁמַר אֶת נַפְשֶׁךָ. (עוֹד שֵׁם) וּמֵאִי נִיְהִי, אֶרְצֵי דִּנְחָצְבָה מִמְּנָה שָׁמַיִם וְהִיא כִּסְאוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְהִיא אֶבֶן יְקָרָה, וְהִיא יָם הַחֲכָמָה. וְכִנְגְדָה תַכְלֵת בְּטִלִית צִיצִית.

דִּאֲמַר רַבִּי מֵאִיר, מָה נִשְׁתַּנָּה (דִּאֲמַר) תַכְלֵת מִכָּל מִינֵי צְבָעוֹנִין, מִפְּנֵי שֶׁתַכְלֵת דּוֹמָה לַיָּם. וְהֵם דּוֹמָה לְרִקִיעַ וְהַרְקִיעַ דּוֹמָה לְכִסֵּא הַכְּבוֹד. שְׁנֵאֲמַר (שְׁמוֹת כ"ד) וַיִּרְאוּ אֶת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וְתַחַת רַגְלָיו כְּמַעֲשֵׂה לְבַנַּת הַסְּפִיר וְכַעֲצָם הַשָּׁמַיִם לְטַהַר וּכְתִיב כְּמַרְאֵה אֶבֶן סַפִּיר

דְמוֹת כִּסֵּא. (ע"כ): (ער כאן מֵהַשְׁמָטוֹת)

(דף קנ"ה ע"ב)

אָמַר רַבִּי יְהוֹדָה, כַּמָּה סִהְדֵי עֶבֶד קוֹדֵשׁא בְּרִיךְ הוּא
 לְאַסְהָדָא בְּהוּ בְּבִנֵי נֶשְׂא, וְכִלְהוּ בְּעֵיטָא
 וּבִסְהָדוּתָא קִיִּימִין לְקַבְּלֵיהּ. קָם בְּצַפְרָא אוֹשֵׁיט רַגְלוֹי
 לְמַהָךְ, סִהְדֵיִיא קִיִּימִין לְקַבְּלֵיהּ, מִכְרִיזִין וְאִמְרִין, (שמואל
 א ב) רַגְלֵי חֲסִידֵיו יִשְׁמֹר וְגו'. (קהלת ד) שְׁמֹר רַגְלֶךָ כַּאֲשֶׁר
 תִּלְךְ. (משלי ד) פִּלְס מִעַגַל רַגְלֶךָ. אֶפְתַּח עֵינָיוי לְאַסְתַּכְּלָא
 בְּעַלְמָא, סִהְדֵיִיא אִמְרֵי, (משלי ד) עֵינֶיךָ לִנְכַח יִבִּיטוּ. קָם
 לְמַלְלָא, סִהְדֵיִיא אִמְרֵי (תהלים לד) נִצּוֹר לְשׁוֹנֶךָ מֶרַע וְגו'.
 אוֹשֵׁיט יְדוּי בְּמַלֵּי עַלְמָא, סִהְדֵיִיא אִמְרֵי (תהלים לד) סוֹר
 מֶרַע וַעֲשֵׂה טוֹב.

אִי צִיִּית לְהוּ, יָאוּת. וְאִי לָא, כְּתִיב (זכריה ג) וְהִשָּׁטַן עוֹמֵד
 עַל יְמִינוֹ לְשַׁטְנוֹ. כְּלָהוּ סִהְדִין עָלֶיהָ בְּחוּבוֹי לְעֵילָא.
 אִי בְּעֵי בַר נֶשׁ לְאַשְׁתַּדְּלָא בְּפוּלְחָנָא דְקוֹדֵשׁא בְּרִיךְ הוּא,
 כְּלָהוּ סִהְדִין סִיגוּרִין קַמֵּיהּ, וְקִיִּימִין לְאַסְהָדָא עָלֶיהָ
 טַבְאן, בְּשַׁעֲתָא דְאַצְטְרִיךְ לֵיהּ.

קָם בְּצַפְרָא, מְבַרַךְ כַּמָּה בְּרַכָּאן. אָנַח תְּפִילִין בְּרִישִׁיָּה
 בֵּין עֵינָיו. בְּעֵי לְזַקְפָּא רִישִׁיָּה, חָמֵי שְׁמָא קַדִּישָׁא
 עַלְאָה, אַחִיד וְרָשִׁים עַל רִישִׁיָּה. וְרִצּוּעִין תְּלִיִין מֵהָאֵי
 גִּיסָא וּמֵהָאֵי גִיסָא עַל לְבִיָּה. הָא אֶסְתַּכְּלָא בִּיקְרָא
 דְמֵאֲרִיָּה. אוֹשֵׁיט יְדוּי, חָמֵי יְדָא אַחְרָא, מִתְקַשְׂרָא

בְּקִשׁוֹרָא דְשָׁמָא קְדִישָׁא. אַהֲדָר יְדִיהּ וְאַסְתָּפֵל בִּיקָרִיָּה
 דְמָאֲרִיָּה. אַתְעֵטָף בְּעֵטוּפָא דְמִצּוֹה, בְּאַרְבַּע זַיִינ
 דְכִסּוּיָתִיָּה, אַרְבַּע מַלְכִין נְפִקִין לְקַדְמוֹת אַרְבַּע. אַרְבַּע
 סִהְדֵי קָשׁוּט דְמִלְפָא, תְּלִיָא מֵאַרְבַּע זַיִינ, וְתִלְיִין בְּהוּ
 כְּעַנְבִּים בְּאַתְפָּלָא.

מָה אַתְפָּלָא, דְאִיהוּ חַד, וְתִלְיִין בֵּיהּ כַּמָּה עַנְבִּים, מֵהָא
 סֵטֶר וּמֵהָא סֵטֶר. כִּךְ הָאִי, מִצּוֹה חֲדָא, וְתִלְיִין בֵּיהּ
 כַּמָּה עַנְבִּים, וְזָגִין וְזִמּוּרִין צְרִירִין בְּהוּ, שְׁבַעָה רְהִיטִין
 אֵלִין אֵינּוֹן שְׁבַעָה צְרִירִין דְתַכְלָתָא, דְבַעֵי לְכַרְכָּא בֵּיהּ
 בְּכַל חַד וְחַד, אוּ לְאַסְגָּאָה עַד תְּלִיסֶר, מֵאֵן דִּיּוֹסִיָּה, לָא
 יוֹסִיף עָלֶיָּהּ עַל תְּלִיסֶר. מֵאֵן דִּימַעַט, לָא ימַעַט
 מִשְׁבַּעָה.

וְתֵאנָא, הָאִי תַכְלָת, הוּא רְזָא דְדוּד מִלְפָא. וְדָא חוּטָא
 דְאַבְרָהָם, דְזוּכָה בֵּיהּ לְבְנוֹי בְּתֵרוּי. מֵאִי תַכְלָת.
 תַכְלִית דְכָלָא. (דְאִי) רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, כִּפְסָא הַכְּבוֹד אֶקְרִי.
 רַבִּי יִצְחָק אָמַר, שְׁבַעָה כְּרִיכֵן דְאִיהִי שְׁכִינְתָא שְׁבִיעֵתָא
 דְכָלָא וְדָאִי. דְהָא הִיא מִתְבָּרְכָא מִשִּׁיתָא אַחֲרָנִין,
 עַל יְדָא דְצַדִּיק. וְאִי תִלְת עֶשֶׂר, תִּלְת עֶשֶׂר אֵינּוֹן, כַּמָּה
 דְאִוְקָמוּהָ בְתִלְת עֶשֶׂר מְכִילָן. וְהָאִי הִיא פִתְחָא דְכָלָהּ.
 וְהִיא חוּטָא חַד, וְרִשִׁמָּא בְּגוּוֹנָהָא, וּגְוּוֹנָא דִילָהּ נְפִיק,
 מִחַד נוּנָא דְאִזִּיל בֵּים כְּנַרְת. וְכְנַרְת עַל שְׁמָה

אֶת־קָרִי. וְעַל דָּא, כְּנֹר הָוּה תְּלוּי לְעֵילָא מְעַרְסָא דְדָוִד,
 דְּהָא (דְּדָוִד) וְדָאֵי אִיהוּ כְּנֹר דְּדָוִד מְנַגֵּן מֵאֲלֵיו, לְמַלְכָּא
 קְדִישָׁא עֲלָאָה. וּבְגִין כֶּךָ, גְּוֹנוּי עֵייל עַד רְקִיעָא,
 וּמְרִקִיעָא עַד כּוּרְסִיָּא.

וְהִכָּא כְּתִיב מִצּוּה, כְּמָה דְּאֵת אָמַר (מַלְכִּים ב יח) מִצּוֹת הַמֶּלֶךְ
 הִיא. (אֶסְתֵּר א) מִדּוּעַ אֵתָּה עוֹבֵר אֵת מִצּוֹת הַמֶּלֶךְ.
 (נְחֻמִּיה יא) כִּי מִצּוֹת הַמֶּלֶךְ. וְתֹאנָא, יְסוּדָא וְשִׁרְשָׁא בְּמַלְכָּא
 מִתְעַטְרִין כְּחֵדָא. וְהָאֵי הוּא כְּתָרָא וּפְתִחָא לְכָל שְׂאֵר
 כְּתָרִין. דְּכְתִיב, (תְּהִלִּים קיח) פִּתְחוּ לִי שַׁעֲרֵי צְדָק. וּכְתִיב,
 (תְּהִלִּים קיח) זֶה הַשַּׁעַר לִי. וְעַל דָּא כְּתִיב, וּרְאִיתֶם אוֹתוֹ
 וּזְכַרְתֶּם אֵת כָּל מִצּוֹת יי, לְאַכְלֵלָא בְּהָאֵי כָּל שְׂאֵר
 כְּתָרִין. וְעַל דָּא אֵינּוֹן סְהַדֵּי סְהַדוּתָא, וְלֹא קִיִּימֵי
 בְּדוּכְתִּייהוּ בְּגִין דְּאִיהֵי מִצּוֹת.

וְתַנְיִנָן, תְּשֻׁמִּישֵׁי מִצּוּה, נִזְרְקִין. וְאֵי תִימָא, הָא לֹוּלֵב
 וְעַרְבָה וְכוּ', תְּשֻׁמִּישֵׁי קְדוּשָׁה אֵינּוֹן, אֲמַאי
 נִזְרְקִין. אֵלָא תְּשֻׁמִּישֵׁי קְדוּשָׁה, בְּגִין דְּרְשִׁימִין בְּכְתִיבָה
 דְּשֻׁמָּא קְדִישָׁא.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אֵינּוֹן חוּטִין, לְאַחֲזָאָה הֵיךְ תְּלִיִין מִכָּאן
 וּמִכָּאן, לְד' סְטְרֵי עֲלָמָא, מֵהָאֵי אֵתָּר. וְאִיהֵי
 שְׁלֵטָא עַל כָּלָא. בְּרוּזָא דְּלֵב, דְּאִיהֵי לְבָא דְּכָל הָאֵי
 עֲלָמָא, וְלְבָא דְּעֲלָאֵי, וְתִלְיָא בְּלֵב עֲלָאָה. וְכָלָא הוּא

בְּלֵב, דְּנִפְק מִחֲכָמָה עֲלָאָה. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, שְׁעוּרָא
 דֵּהֲאִי, (ס"א וְאוּרְכָא) דֵּהֲאִי, אֲתִמַּר בְּאַתּוּוֹן גְּלִיפִן דְּרַבִּי
 אֶלְעָזָר.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אָמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, מֵאֵן דְּבַעֵי
 לְמַהֲוּ בְּתַר דְּחֻלְתִּי, יְהוּ בְּתַר לְבָא דָּא, וּבְתַר
 עֵינֵינוּ דְּקִיּוּמִין עָלָה. מֵאֵן אֵינּוּן עֵינֵינוּ. כְּמָה דָּאֲתָּ אָמַר,
 (תְּחִלִּים לֵא) עֵינֵי יִי אֶל צְדִיקִים אֲבָל אַתֶּם לֹא תִתּוּרוּ אַחֲרֵי
 לְבַבְכֶם וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם. מַאי טַעְמָא (דף קע"ו ע"א) בְּגִין דְּאַתֶּם
 זּוֹנִים אַחֲרֵיהֶם.

אָמַר רַבִּי חֲזִיא, מַאי טַעְמָא הָכָא יִצְיֵאת מְצָרִים, דְּכִתִּיב
 אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מְצָרִים. אֶלָּא, בְּגִין
 דְּכַד נִפְקוּ מִמְצָרִים, בְּהֵאִי חוּלְקָא עָאל. וּבְהֵאִי, קָטִיל
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא קָטוּלָא דְּמְצָרִים. וְעַל דָּא בְּאַתְרֵיהּ
 אֲתִדְכַּר, וּבְאַתְרֵיהּ אֲזִדְהַר לְהוּ בְּדָא. מַאי בְּאַתְרֵיהּ. בְּגִין
 דֵּהֲאִי מְצוּהָ, הִיא אֲתַר דִּילָהּ.

תַּאֲנִי רַבִּי יִיסָא, כְּתִיב (מִיכָה ז) כִּימִי צֵאתְךָ מֵאֶרֶץ מְצָרִים
 אֲרָאֵנוּ נִפְלְאוֹת. כִּימִי, כִּיּוֹם מִבְּעֵי לֵיהּ, דֵּהֲא בְּחַד
 זְמַנָּא נִפְקוּ וְלֹא אֲתַעֲכְבוּ. אֶלָּא כְּאֵינּוּן יוֹמִין עֲלָאִין,
 דְּאַתְּבִרְכָא בְּהוּ כְּנִסְתַּי שְׂרָאֵל. כִּף זְמִין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 לְאַפְקָא לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל מִן גְּלוּתָא, וּכְדִין כְּתִיב (ישעיה יב)
 וְאַמְרַתֶּם בַּיּוֹם הַהוּא הוֹדוּ לַיְיָ קִרְאוּ וְגוֹ', זְמַרוּ יִי כִּי

גַּאוֹת עָשָׂה מוֹדַעַת זֹאת בְּכָל הָאָרֶץ. מֵאֵי מוֹדַעַת זֹאת.
 בְּגִין דְּהִשְׁתָּא אֲשֶׁת־מוֹדַעָא זֹאת בְּעֵטוּפֵא דְמִצּוֹה. בְּהֵהוּא
 זְמַנָּא אֲשֶׁת־מוֹדַעָא זֹאת, בְּכַמָּה נְמוּסִין דִּילָהּ, דִּיעֵבִיד
 קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אֲתִין וְנָסִין בְּעֵלְמָא, כְּדִין כְּתִיב (זכריה
 יד) בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְיָ אֶחָד וְשֵׁמוֹ אֶחָד. בְּרוּךְ יְיָ לְעוֹלָם
 אָמֵן וְאָמֵן. יְמִלּוּךְ יְיָ לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

פּרשׂת קרח

וַיִּקַּח קֶרַח בֶּן יִצְחָר בֶּן קֵהֶת בֶּן לֵוִי וְגוֹ'. רַבִּי אֲבָא פִתַּח
 הַנְּחָמָדִים מִזֶּהָב וּמִפָּז רַב וּמִתּוֹקִים מִדְּבַשׁ (תהלים יט)
 וְנוֹפֶת צוּפִים. כַּמָּה עֲלָאִין פִּתְגָמֵי אוֹרֵייתָא, כַּמָּה יִקְיָרִין
 אֵינּוּן, תְּאִיבִין אֵינּוּן לְעֵילָא, תְּאִיבִין אֵינּוּן לְכֻלָּא. בְּגִין
 דְּאֵינּוּן שְׂמָא קְדִישָׁא. וְכָל מָאן דְּאֲשֶׁתְּדַל בְּאוֹרֵייתָא,
 אֲשֶׁתְּדַל בְּשְׂמָא קְדִישָׁא, וְאֲשֶׁתְּזִיב מְכֻלָּא, אֲשֶׁתְּזִיב
 בְּעֵלְמָא דִּין, וְאֲשֶׁתְּזִיב בְּעֵלְמָא דְּאֲתִי. תָּא חֲזִי, כָּל מָאן
 דְּאֲשֶׁתְּדַל בְּאוֹרֵייתָא, אֶחָיד בְּאֵילָנָא דְּחַיִּי. כִּיּוֹן דְּאֶחָיד
 בֵּיהּ, בְּכֻלָּא אֶחָיד, דְּכְתִיב, (משלי א) עֵץ חַיִּים הִיא
 לְמַחְזִיקִים בָּהּ וְגוֹ'.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, כָּל מָאן דְּיִשְׁתְּדַל בְּאוֹרֵייתָא, חִירוּ אֵית
 לֵיהּ מְכֻלָּא, חִירוּ מִמִּיתָה, כַּמָּה דְּאֲמָרֵן. בְּגִין דְּחִירוּ
 עֲלֵיהּ שְׂרִיא, וְאֶחָיד בֵּיהּ. אֵילוּ יִשְׂרָאֵל מִתְעַטְרִין

גַּאוֹת עָשָׂה מוֹדַעַת זֹאת בְּכָל הָאָרֶץ. מֵאֵי מוֹדַעַת זֹאת.
 בְּגִין דְּהִשְׁתָּא אֲשֶׁתְּמוֹדַעָא זֹאת בְּעֵטוּפָא דְּמִצּוֹה. בְּהֵהוּא
 זְמַנָּא אֲשֶׁתְּמוֹדַעָא זֹאת, בְּכַמָּה נְמוּסִין דִּילָהּ, דִּיעֵבִיד
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתִין וְנָסִין בְּעֵלְמָא, כְּדִין כְּתִיב (זכריה
 יד) בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְיָ אֶחָד וְשֵׁמוֹ אֶחָד. בְּרוּךְ יְיָ לְעוֹלָם
 אָמֵן וְאָמֵן. יְמִלּוּךְ יְיָ לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

פּרשת קרח

וַיִּקַּח קֶרַח בֶּן יִצְחָר בֶּן קֵהֶת בֶּן לֵוִי וְגו'. רַבִּי אֲבָא פָתַח
 (תהלים יט) הַנְּחַמְדִּים מִזֶּהָב וּמִפָּז רַב וּמִתּוֹקִים מִדְּבַשׁ
 וְנוֹפֶת צוּפִים. כַּמָּה עֲלָאִין פִּתְגָמֵי אוֹרֵייתָא, כַּמָּה יִקְיָרִין
 אֵינּוֹן, תְּאִיבִין אֵינּוֹן לְעֵילָא, תְּאִיבִין אֵינּוֹן לְכֻלָּא. בְּגִין
 דְּאֵינּוֹן שְׂמָא קְדִישָׁא. וְכָל מָאן דְּאֲשֶׁתְּדַל בְּאוֹרֵייתָא,
 אֲשֶׁתְּדַל בְּשְׂמָא קְדִישָׁא, וְאֲשֶׁתְּזִיב מְכֻלָּא, אֲשֶׁתְּזִיב
 בְּעֵלְמָא דִּין, וְאֲשֶׁתְּזִיב בְּעֵלְמָא דְּאֲתִי. תָּא חֲזִי, כָּל מָאן
 דְּאֲשֶׁתְּדַל בְּאוֹרֵייתָא, אֶחָיד בְּאֵילָנָא דְּחַיִּי. כִּיּוֹן דְּאֶחָיד
 בֵּיהּ, בְּכֻלָּא אֶחָיד, דְּכְתִיב, (משלי א) עֵץ חַיִּים הִיא
 לְמַחְזִיקִים בָּהּ וְגו'.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, כָּל מָאן דִּישְׁתְּדַל בְּאוֹרֵייתָא, חִירוֹ אֵית
 לֵיהּ מְכֻלָּא, חִירוֹ מִמִּיתָה, כַּמָּה דְּאֲמָרֵן. בְּגִין דְּחִירוֹ
 עֲלֵיהּ שְׂרִיא, וְאֶחָיד בֵּיהּ. אֵילוֹ יִשְׂרָאֵל מִתְעַטְרִין